

PROČITALI SMO ZA VAS....

V. Ossani, U. Palara: Zapažanja o uporabi autovegetativno razmnoženih bresaka pri

ponovnoj sadnji na isto mjesto. (*Osservazioni sull' impiego di peschi autoradicati*

in reimpianto) – XXII Convegno peschicolo, Cesena, 1995.

Poznati su problemi s ponovljenim uzgojem bresaka u holobiozi sa sjemenjakom vinogradske breskve na istoj površini. Zastoji u rastu ili propadanje pripisuje se globalno tzv. umornosti tla, o čemu postoje različita tumačenja. Autori su istraživali da li sorte nektarinki bijelog mesa "Caldesi 2010" i "Caldesi 2020" razmnožene mikropropagacijom mogu prebroditi teškoće koje se inače javljaju kada se ponovno uzgajaju na istom mjestu, odnosno površini gdje su ranije uzgajane breskve cijepljene na sjemenjaku vinogradske breskve. Ustanovili su da se do kraja 4. godine stabla dobro razvijaju, da im je vegetativni rast ujednačen i da rano ulaze u rodnost s osjetnim povećanjem priroda u trećoj vegetaciji. Na stablima nisu uočeni nikakvi znaci depresivnog rasta ili drugih simptoma koji bi odražavali štetnost ponovnog uzgoja na istoj površini. Na temelju iskustva u prve četiri godine, autori predlažu da se bujne sorte nektarinki bijelog mesa kao što su "Caldesi 2010" i "Caldesi 2020" mogu uzgajati na površinama gdje je prethodio uzgoj bresaka na podlozi breskve.

Prof. dr. sc. Ivo Miljković

D. Bassi, M. Rizzo: Ambra, nova sorta nektarina (*Ambra, nuova nettarina precoce*) – XXII Convegno peschicolo, Cesena, 1995.

U sklopu opsežnih programa genetskog oplemenjivanja bresaka Instituta za voćarstvo u Bologni, važno mjesto ima rad na pronalasku novih ranih sorata nektarinki. Na temelju sustavnog rada dobivena je 1985. godine nova rana sorta nektarina žutog mesa, koja je dobila ime Ambra. Na osnovi istraživanja autori predlažu sortu kao vrlo interesantnu zbog ranog dozrijevanja i veličine ploda. Osim toga sorta rano ulazi u rodnost a ostvaruje konstantne i visoke prirode.

Osnovne pomološke karakteristike sorte su sljedeće: sorta je dobivena križanjem sorti "Stark Red Gold" i "Mayfire". Razvija srednje bujna stabla a redovito obilno rodi. Na peteljci lista ima okruglaste žlijezde. Cvijet je ružast a cvate rano. Samooplodna je kao i gotovo sve sorte nektarina. Plod je velik lagano izduženog nepravilnog oblika s laganim ulegnućem na vrhu. Kožica je žute boje a prekrivena je s dopunskom crveno-narančastom bojom na preko 80% površine. Meso je žuto, lagano crveno pigmentirano, čvrsto, sočno i ukusno. Dozrijeva 15 dana prije sorte "Spring Red", odnosno oko 1. srpnja.

Prof. dr. sc. Ivo Miljković

G. Baroni, A. Ramina, G. Costa: "Nove mogućnosti kemijskog prorjeđivanja bresaka" (Nuove possibilità per il diradamento chimico del pesco) – XXII Convegno peschicolo, Cesena, 1995.

U povoljnim ekolozijskim uvjetima, a posebice klimatskim prilikama za vrijeme cvatnje, sorte breskve zameću velik broj plodova, pa je nužno obaviti prorjeđivanje suvišnih kako bi se postigla zadovoljavajuća veličina i kakvoća plodova. Poznato je da postoje teškoće pri kemijskom prorjeđivanju, jer se gotovo svi cvjetovi otvaraju u isto vrijeme pa nema razlike u fazi zametanja plodova. Stoga se primjenjuje ručno ili mehaničko prorjeđivanje suvišnih plodova, što je skupo zbog potrebe puno ljudskog rada. Autori su pokušali provesti prorjeđivanje plodova preparatom Armothine u sorti Spring Lady i Springcrest, cijepljenih na podlozi GF 667 a uzgojenih u obliku vaze. Korištena je dozacija od tri litre 3% Armothina po stablu tijekom prve 3 godine pokusa i to u intervalima od po 2 dana od početka do kraja cvatnje. Zatim su probali uporabiti 2% otopinu Armothina a prskanje obaviti u vrijeme kada je 75 do 100% otvorenih cvjetova, s 1000 litara otopine po hektaru. Sumirajući rezultate pokusa ustanovili su da je najveće opadanje kada se prska na početku cvatnje, odnosno prije nego se otvori 50% cvjetova. Slabije je opadanje postignuto kada je prskanje obavljeno na kraju cvatnje ili uz punu cvatnju. Autori predlažu da se prskanje obavi kada je otvoreno 80% do 100% cvjetova s koncentracijom od 2% Armothina.

Prof. dr. sc. Ivo Miljković

Nicotra A., L. Moser: Dvije nove podloge šljive za breskvu (Due nuovi susini-portinnesti del pesco) – XXII Convegno peschicolo, Cesena, 1995.

U Institutu za voćarstvo, u Rimu, provode se istraživanja u sklopu programa genetskog oplemenjivanja podloga šljiva za breskvu. Ovaj program je iniciran prije 18 godina. Od vrsta šljiva, u programu su predviđene *Prunus domestica*, *Prunus cerasifera* i *Prunus insititia*. Podloge šljive za uzgoj bresaka prakticiraju se zbog njihove otpornosti prema asfiksiji korijenove mreže u težim tlima, gdje povremeno uslijed prekomjernog vlaženja dolazi do slabe prozračnosti. Osim toga ove su podloge otpornije spram nematodama *Meloidogyne* sp. Breskve cijepljene na šljivu nisu odviše osjetljive prema feroklorozi. Dobivene su dvije nove podloge i to Penta i Tetra. Donose se njihove osnovne karakteristike.

P e n t a je tip domaće šljive (*Prunus domestica*), a izdvojen je iz slobodne oplodnje sorte Imperial Epineuse. Selekcioneri su A. Nicotra i L. Moser. Uspješno se vegetativno razmnožava ukorijenjivanjem zelenih reznica tretiranih s 2 000 ppm IBA (Indolyl maslačna kiselina). Uspjeh ukorijenjivanja je od 70% do 80%. Dobro se razmnožava i in vitro. U rasadniku se na njoj dobro razvijaju cijepljene sorte bresaka. Korijenova mreža podloge je srednje razgranata a nije odveć obrasla. Dobro se prilagođava na različite edafske prilike, pa čak i teža glinena tla. U tlu se na ovoj podlozi stabla dobro učvršćuju. Ne razvija korijenove izdanke. Ima dobar kompatibilitet kako sa sortama bresaka tako i nektarinki. Na ovoj podlozi stabla bresaka postižu za oko 10% veću bujnost nego na podlozi sjemenjaka

vinogradske breskve. Stabla bresaka i nektarinki na ovoj podlozi rano ulaze u rod, a daju stabilne obilne prirode, veće nego na podlozi sjemenjaka vinogradske breskve.

T e t r a je tip europske tj. domaće šljive (*Prunus domestica*), a dobivena je iz potomstva slobodnog oprašivanja sorte Zeleni ringlo (Regina Claudia Verde F II 10/28). Selekcioneri su A. Nicotra i L. Moser. Dobro se razmnožava ukorijenjivanjem zelenih reznica uz stimuliranje rizogeneze s 2 000 ppm IBA. Uspjeh se kreće od 65 do 85 ukorijenjenih i razvijenih reznica. Dobro se razmnožava i in vitro postupkom. U rasadniku se na ovoj podlozi sadnice dobro razvijaju, a bujnost im je nešto malo manja nego na podlozi Penta. Korijen je srednje razvijen, a nije odveć obrastao. Dobro se prilagođava za različita tla pa čak i glinena. U tlu se stabla dobro učvršćuju. Ne razvija korijenove izdanke. Dobro je kompatibilna sa sortama bresaka i nektarinki. Stabla su za oko 5% slabije bujnosti nego na sjemenjacima vinogradske breskve. Na ovoj podlozi stabla dolaze rano u rod a rode redovito i obilno poput rodnosti na sjemenjaku vinogradske breskve. Osim toga na njoj plodovi sorata bresaka i nektarinki dozriju 3 do 5 dana ranije nego na sjemenjaku breskve.

Prof. dr. sc. Ivo Miljković

G. Della Strada, C. Fideghelli, F. Grassi, O. Inero, A. Liverani, R. Quarta, L. Moser, L. Conte, D. W. Raming: "Nove sorte za industrijske i obiteljske voćnjake" (*Nuove cultivar per la frutticoltura industriale e per la frutticoltura familiare*) – XXII Convegno peschicolo, Cesena, 1995.

Na Institutu za voćarstvo u Rimu istraživane su nove sorte bresaka i nektarinki žutog i bijelog mesa. Između više sorata izdvojene su i predložene za uzgoj u nove kvalitetne sorte California, Didone, Gioia i Pontina. Donosimo pregled njihovih pomoloških karakteristika.

C a l i f o r n i a je nektarina standardne bujnosti a vrlo produktivna. Razvija poluuspravne grane. Cvatnja je srednje kasna. Cvijet je ružast. Plod je velik (prosječna masa 204 grama) okruglasta, eliptična oblika. Kožica je sjajno žute boje a prekrivena je na oko 30 do 50% površine briljantnim crvenilom, koje je lijepo raspoređeno. Meso je žuto, čvrsto, sočno, ugodna mirisa (kalanka). Sadrži dosta šećera, a srednje kiseline. Dobro podnosi transport. Dozrijeva 65 dana poslije sorte Redhaven. Opća je ocjena da je ova nektarina zanimljiva zbog kvalitete i veličine ploda i jer dozrijeva kasno izvan sezone pa se može pustiti na tržište bez čuvanja u hladnjačama.

D i d o n e je nova sorta nektarinka slabe bujnosti, a redovite i obilne rodnosti. Dosta je osjetljiva spram niskih temperatura i pepelnici. Cvate srednje kasno, a cvijet je ružast. Plod je srednje velik (122 grama) eliptično-okruglo-ovalnog oblika. Kožica je žute boje a prekrivena je crvenom do briljantno crvenom bojom na oko 70 do 95% površine. Meso je žuto s laganim crvenim žilicama, a crveno ispod kože. Inače je slatko-kiselkasto ugodne arome i općenito dobre kakvoće. Srednje dobro podnosi transport. Plodovi dozrijevaju 10 dana poslije breskve

Redhaven. Preporuča se uzgoj na bujnim podlogama i u zaštićenim položajima od veće hladnoće.

G i o i a je nektarinka srednje bujnog rasta a redovite i obilne rodnosti. Cvijet je ružast. Cvate srednje kasno. Plod je srednje veličine (146 grama) okruglasta oblika. Kožica je žuta a prekrivena je na 80 do 100% površine crvenilom. Meso je žuto s crvenkastim žilicama, srednje tvrdo, vrlo sočno, srednje fine strukture, slatko-kiselkasto, ugodne arome. Plodovi su srednje otporni na transport. Dozrijevaju 2 dana prije sorte Redhaven. Sorta je prikladna za kontinentalno područje.

P o n t i n a je breskva srednje bujna do bujna rasta. Cvijet je ružast a cvate srednje kasno. Cvjetovi su otporni spram hladnoći. Plod je velik (prosječna masa iznosi 231 gram). Oblika je okruglasta. Kožica je srednje dlakava, žute boje, a prekriva je na površini 75 do 80% briljantno crvenilo. Meso je žuto s lagano izraženim crvenkastim žilicama, dobre je kvalitete, srednje slatko-kiselkasta okusa, sočno i aromatično. Plodovi dobro podnose transport. Dozrijeva 10 do 11 dana poslije Redhavena. Interesantna je za uzgoj u sjevernim područjima jer je po veličini ploda ispred sorte Red Top, a po boji je ljepšeg ploda od sorte Glohaven.

Prof. dr. sc. Ivo Miljković

Contel L., Della Strada G., Fideghelli C., Insero O., Liverani A., Moser L., Nicotra A.: Monografija sorata bresaka, nektarina i bresaka za preradu (Monografija di cultivar di pesco, nettarine, percoche) – Rim, 1994.

Znanstvenici Instituta za voćarstvo u Rimu objavili su vrlo vrijednu monografiju o najnovijih 223 sorti bresaka, nektarina i sorata bresaka za preradu. Sorte bresaka za potrošnju u svježem stanju potječu: 47 iz SAD-a, 28 iz Italije, 8 iz Francuske, 4 iz Kanade, 6 iz Koreje, 2 iz Brazila, 2 iz Rumunjske, 3 iz Australije, 2 iz Japana, 2 iz Španjolske, a 9 ih je nepoznatog podrijetla. Opisane sorte nektarina potječu: 43 iz SAD-a, 31 iz Italije, 5 iz Francuske, 2 iz Kanade, 1 iz Brazila, 2 iz Rumunjske, a 1 je nepoznatog podrijetla. Sorte za industrijsku preradu potječu: 13 iz Italije, 5 iz Brazila, 4 iz SAD-a, 1 iz Francuske i 1 iz Kanade. Opisi sorata i ocjena njihovih bioloških i gospodarskih svojstava obavljena je na Institutu za voćarstvo u Rimu i pokusnim stanicama u Forliu i Kaserti. Sve su sorte bile uzgojene na podlozi hibrida između breskve i bajama GF 677. Uzgojni oblici su bili vreteno (razmak sadnje: 4,5 x 2,5 do 3,0 m) i palmete (razmak sadnje: 4,5 x 4,0 do 4,5 m). Opis i ocjena bioloških i gospodarskih svojstava obavljani su po pomološkoj shemi, koja je u knjizi iznesena. To je vrlo precizna pomološka shema, koja obuhvaća sve bitne podatke i čitav niz detalja vrijednih pri determinaciji i ocjeni sorte a posebice kvalitete ploda. Grafički je predstavljen kalendar, odnosno vrijeme dozrijevanja svih sorata nektarina i sorata bresaka za potrošnju u svježem stanju i preradu u usporedbi s vremenom sazrijevanja sorte Redhaven. Posebice treba istaći da je za svaku sortu dana detaljna klasifikacija u odnosu na komercijalnu vrijednost, tj. podjela u razrede (AAAA, AAA, AA, A, B, C, D,) prema promjeru ploda. Plodovi svih opisanih sorata ilustrirani su fotografijama u boji,

koje prikazuju čitave plodove u tri položaja i presječne napola. Veličina ploda na slici može se usporediti prema ravnalu, koje je ispod plodova, pri snimanju, postavljeno. Ova vrlo vrijedna, najnovija monografija (1994) značajan je prilog boljem poznavanju i odabiru novih gospodarski vrijednih sorata bresaka i nektarina za potrošnju u svježem stanju, i sorata bresaka za industrijsku preradu. Sorte su iznesene abecednim redom imena. Hvale je vrijedno nastojanje autora da čitatelja upoznaju s novim sortama i da proizvođače upute na izbor najboljih. Čitava građa monografije sustavno je pregledno iznesena na vrlo pristupačan način. Izdavač knjige je Institut za voćarstvo u Rimu (Istituto Sperimentale per la Frutticoltura Roma).

Prof. dr. sc. Ivo Miljković